

NARODNI DNEVNIK

Izbaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 12.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znak
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 18.636.

Škodljiva nacionalna politika.

Polno nacionalistov je, ki nam zamerijo, ker smo nastopili proti represalijam ministra Pribičevića. Čeprav pravi velik del teh nacionalistov o sebi, da je za demokracijo in za demokratična načela, se vendar ne čudimo, če se zavzemajo za represalije, ki so čisto gotovo demokraciji nasprotni. Živimo pač v dobi, ko se demokracija šele pričinja uveljavljati in ko premnogim silno imponira.

Čudimo pa se, da ti nacionalisti ne uvidijo, kako napačne so represalije proti vojvodinskim Nemcem iz nacionalnega stališča. In zato pišemo še enkrat o tej stvari.

Vojvodinski Nemci so tako zelo oddaljeni od svoje nemške domovine, da na zvezo ali združitev z Nemčijo ne morejo niti misliti. Da bi se udajali fantazijam o lastni državi, je absurdno, ker jih je premalo, ker so poleg tega preveč pomešani z drugimi narodi in ker ne tvorijo nobene gospodarske enote.

Za vojvodinske Nemce preostane torej samo ena pot, da se politično odločijo za Jugoslavijo ali za Madžarsko. Tretjega ni.

Če vodimo res pametno nacionalno politiko, potem bomo gledali, da se vojvodinski Nemci v državno političnem oziru orientirajo za nas. Če pa bomo kratkovidni in slabi nacionalisti, potem nam bo pač vseeno, kako se orientirajo vojvodinski Švabi, ker se bomo zanašali pač le na svojo silo.

Posledica take kratkovidne in neoprostljive bahaške politike pa more biti, da bodo pridobili Madžari vojvodinske Nemce za sebe in da se ne bomo imeli boriti samo z madžarsko iredento, temveč še z nemško. Kakor da že itak ne bi bil naš položaj dovolj težaven, kakor da nam ne bi zadostovale težave ob bolgarski, albanski, avstrijski in italijanski meji, da bi hoteli še na madžarski meji pomnožiti težkoče!

Država je varna le tedaj, kadar je na njenih mejah njej udano prebivalstvo. Kako vse drugače drži naša meja proti Madžarski, če so tudi vojvodinski Nemci odločno za nas, in kako slabši smo, če so nevtralni, če gredo s tistimi, ki zmaga in kako slabi smo, če so odločno proti nam!

Da se da narodne manjšine pridobiti s silo, je izključeno in mi Slovenci vemo to najbolje. Nasilja Heimatsdiensta so Korošce utrdila in na Primorskem ne bi fašistovska »Nova Doba« tako slabo nalletela pri Slovencih, če bi Italijani bili do Slovencev pravični. Narode se pridobijo le z dobroto. To je splošno veljavni zakon, ki velja tudi za Vojvodino.

Ni treba, da bi bila dobrota znak slabosti. Če je kdo grešil, naj bo kaznovan in nobena država ne more in ne sme trpeti iredentizma. Toda za grehe koroških šovinistov ne morejo trpeti Vojvodinci, ki so naši državljani. In sicer naši polnopravni državljani, ker drugačnih moderne države ne poznajo.

Skratka: Položaj pravi jasno, da je samo tista politika do vojvodinskih Nemcev pravilna, ki prisili vojvodinskega Nemca, da se, če primerja Jugoslavijo z Madžarsko, brez pomisleka odloči za Jugoslavijo. Ni pa zadosti, če se odloči v tem smislu, da mu je Jugoslavija manjše zlo, temveč odločiti se mora v korist Jugoslavije zato, ker vidi v njej absolutno dobro, ker spoznava, da mu

Velika debata v verifikacijskem odseku o razveljavi mandatov HRSS.

Beograd, 16. marca. Včeraj dopoldne ob 9. se je sestel verifikacijski odbor. Prvi je povzel besedo Simonović (rad.), ki razpravlja v obširnem govoru o demokratizmu, o parlamentarizmu in o kvalifikaciji narodnih poslancev. Narodni poslanci ne morejo biti oni, ki pripadajo komunistični stranki. Govori dalje o slučaju HRSS in pravi, da se mora ta slučaj temeljito preiskati. Radićeve objave so le namišljena trditev. Simonović čita nato Radićeve članke in govor Kalinjina o vstopu v internacionalo. Narodno skupščino je treba osvoboditi od onih, ki ne želijo dobro tej državi, ker se more na ta način najbolj prispevati interesom našega troimenega naroda. Skušaj prepričati ver. odbor, da so te politične mere proti HRSS na pravem mestu in eden izmed najboljših lekov, ki bodo gotovo pomagali. Za te mere prevzemamo popolno odgovornost pred narodom, ki nam bo, če že ne takoj sedaj, pa v bodoče hvaležen. Radi tega predlaga Simonović, da se razveljavijo mandati dr. Mačka in tovarišev v sremski županiji. Po govoru Simonovića daje predsednik Srškić deset minuten odmor. Po odmoru pa je dobil besedo dr. Trumbić,

ki je govoril na vsej dopoldanski in popoldanski seji. Trumbić se obrača v začetku govora na radikale, ki hočejo razveljaviti mandate HRSS. Ta sklep so kovali že dalj časa. Dalje odgovarja dr. Trumbić na izvajanja Simonovića in razlaga, kako je vlada prišla do večine. — V tem pogledu je razlikovati več etap. Ker radikalom ne zadostuje sedanja večina, nameravajo razveljaviti nekatere mandate HRSS in tako še povečati pritisk režima, katerega narod odločno odklanja. To je sličen slučaj, kakor pred 14. leti, ko so žandarmi razgnali poslance domov. (Burni protesti in vzkliki s strani večine.) Dr. Trumbić protestira, ker se daje hrvatskemu narodu žig revolucionarstva. Hrvatski narod se bo boril do končne zmage z legalnimi sredstvi. Vi morete ukloniti hrvatski narod, toda mi imamo pravico, da ta čin ocenimo. Trumbić protestira proti vsem obdolitvam, ki so naperjene proti hrvatskemu narodu. Protestira proti izjavi našega pariškega poslanika, ki pravi, da je hrvatski narod za vzpostavitev habsburške monarhije. Vse to je velika laž, kakor tudi je laž, da so Hrvati komunisti. Predlog Simonovića gre za tem, da se razveljavijo tudi mandati hrvatske Zajednice, ki je popolnoma sličen in identična s HRSS. Vlada ni nikjer obelodanila

razpusta HRSS, toda Radić ni vse vodstvo HRSS, pa so v zaporu doznali za ta odlok vlade od velikega župana. Vlada izbegava še sedaj borbo pred legalnim forumom. Trumbić pripominja o preganjanju Hrvatov. Ta nasilja pa so bila osnovana s sodelovanjem SDS. Radikali se sedaj hočejo rešiti samostojnih demokratov.

Popoldanska seja.

Popoldne se je ob 16.30 seja nadaljevala. Dr. Trumbić je nadaljeval s svojim govorom, v katerem omenja potek dogodkov po volitvah. Opozicija je zmagala, ker je pri volitvah dobila 350.000 glasov več ko vlada. Narod je odobril politiko opozicije. Nato je bil stvorjen opozicijski blok na principu narodne suverenosti in seljaške demokracije. Politika bloka ni nikakor aktualna politika in zato je bil izvoljen za predsednika ujedinjene opozicije čestiti sin Srbije g. Ljuba Davidović. S tem so Hrvati hoteli jasno pokazati, kako cenijo Srbe in kako neresnične so vesti, da so Hrvati neprijatelji Srbov. Po členu 18. in 15. zakona o zaščiti države se ne more razveljaviti mandatov HRSS. Obznana je osnovana na podlagi odkritij, katere je objavila 18. decembra »Reč«. Vsa ta odkritja pa so navadni falzifikati. In na te falz. so osnovana vsa ta preganjanja. Prav tako je falzifikat tudi pismo Radića na hotel Zenz, kar se je krivo tolmačilo kot Zevs. Dr. Bazala dokazuje v »Hrvat« faksimile tega pisma. Poslanci se zbirajo okoli dr. Bazale in prišlo je do objasnjevanje. Predsednik predlaga desetminuten odmor. Po odmoru nadaljuje dr. Trumbić svoj govor in naglašja, da se mandati HRSS po zakonu o zaščiti države ne morejo uničiti. V bloku se nahaja tudi SLS, DS in JMO in bi se moglo prav tako logično sklepati, da so tudi one vstopile v 3. internacionalo. Trumbić omenja dalje, da je dobil Radić polnomočje za Dunaj, ne pa za Moskvo. Za časa bivanja Radića v Moskvi je ravno zasiedala 3. internacionala, na katero Radić ni bil pozvan. Dr. Trumbić podčrtava dalje pogoje, katere je Radić stavil za vstop v seljaško internacionalo. On je med ostalim zahteval, da se dosedanja jugoslovanski delegat v predsedništvu seljaške internacionale izbaci kot špijon vlade SHS. Iz vsega tega se jasno vidi, da HRSS še ni bila vstopila v internacionalo. Na koncu svojega govora je govornik še omenil, da njegova stranka samo vrši svojo dolžnost. Ob 19.30 je bila seja prekinjena in se je ob 21. uri nadaljevala.

In napačna, absolutno napačna je politika sile proti vojvodinskim Nemcem. Pridobimo jih samo z dobroto, če jim dokažemo, da smo tako liberalni, da nas njihovo kulturno delo ne more motiti. Tudi vojvodinskim Nemcem mora Jugoslavija dokazati, da jim je pravična mati in ne krivična mačeha.

Tudi iz tega vzroka odklanjamo represalije in upamo, da bodo pravilnost našega stališča uvideli tudi nacionalisti.

NOCNA SEJA.

Beograd, 16. marca. Ponovna seja verifikacijskega odbora se je vršila sinoči šele ob 22.30 radi predhodnih konferenc. Srškić je prosil vse poslance, da govorijo stvarno, ker se mora pospešiti delo ver. odbora. Radikalni poslanec Kocić predlaga, da se verificirajo mandati Pašića in Svetozarja Popovića, proti katerim ni nobenih pritožb, glede radićevskih mandatov pa predlaga, da se njih verifikacija preloži za danes. Demokrat (david.) Pečić predlaga, da se radi zlorab v sremski županiji podeli še en mandat HRSS. Večina medtem overovi mandata Pašića in Svet. Popovića. Odločitev o radićevih mandatih je odložena za danes. Nato so prešli na debato o mandatih v belovarsko-križevski županiji. Dr. Bazala omenja razne nekorektnosti pri volitvah, ki so se dejansko tudi izvršile, med drugimi presipavanje kroglic. Za njim je vzel besedo Vilder, ki izjavi, da so se vršile nepravilnosti samo radi tega, ker je bila opozicija poražena. Dobil sem 14.441 glasov. Radićevci so uprabljali teror in s silo hoteli izbiti podpise od ljudi, da bodo res volili Radića. Kostić predlaga, da se ovržejo pritožbe in da se verificira samo Vilderov mandat, radićevi mandati pa da se pustijo za danes. Predlog je bil sprejet. Nato so prišli na vrsto mandati v varaždinski županiji. Dr. Bazala je navedel več slučajev nasilja, ko je napr. policija naravnost blokirala sodno palačo, v katero so morali pozneje kandidatne liste utihotapiti.

S presipavanjem je dobil dr. Krizman 2704 glasov več in bi v nasprotnem slučaju niti ne dosegel količnika ter izgubil svoj mandat. Branković predlaga, da se overovi Krizmanov mandat, radićevi pa prelože za danes. Verificirani so bili dalje v požeški županiji, zagrebški in liško-krbavski županiji vsi mandati razen HRSS. Z večino glasov so bili verificirani tudi mandati razen HRSS v modruško-reški županiji, kjer so se vršile nekorektnosti, nasilja, presipavanja itd. Pri razpravi o volitvah v Bosni in Hercegovini so obstojale pritožbe radićevcev, radikalov in spahovcev. Vse nasprotnne stranke so obtožene radi terorja in zahteva opozicija radi tega razveljaviti mandatov. Večina verifikacijskega odbora je overovala vse mandate razen HRSS. Prav tako so bili verificirani v okrožju Split-Dubrovnik-Kotor. Nato so prišli na vrsto mandati v mestih Beograd, Zagreb, Ljubljana in v obeh slovenskih okrožjih. Groč (SDS) predlaga, da se razprava o teh okrožjih preloži na danes popoldne. Seja je bila zaključena ob 2. ponoči in prihodnja seja je sklicana za danes ob 17.

Prof. Ribarić premeščen v južno Srbijo.

Maribor, 15. marca. V soboto je prejel prof. Ribarić odlok, s katerim se premešča v Leskovac, v južno Srbijo. Za premešitev ni bilo nobenih službenih argumentov, temveč odkrito čilo je to, da je prof. Ribarić odkrito in odločno nastopil za bratski sporazum. O tem nezaslišanem nasilju jutri več.

Mladini in svoboda tiska.

II.

Šesto poglavje načrta novega tiskovnega zakona govori o cenzuri v vojnem času. Ker je to vprašanje danes neaktualno, moremo preiti vse poglavje.

Važno pa je sedmo poglavje, ki določa odgovornost

posameznih oseb. Za pisavo lista odgovarja pisec, urednik, tiskar, izdajatelj in razpečevalac.

Člen 37. Pisec je odgovoren za vsako tiskano izjavo, ki je od njega podpisana ali objavljena z njegovo šifro ali pseudonimom.

Člen 38. Urednik je odgovoren za vse, kar je natisnjeno brez podpisa ali s tako šifro (pseudonimom), da se pisca ne da dognati, oziroma če ga urednik noče imenovati. Ta določba je boljše od sedaj veljavne. Sedaj je bil namreč urednik odgovoren tudi za podpisane članke, celo za »Poslano« družtev in korporacij. Sedaj ta odgovornost odpade, tudi oni, ki so ga informirali. Vzemimo prakcijo uredniške tajnosti, ki se je sedaj samo trpela.

Pridobitve člena 38. pa so deloma uničene v čl. 39., v katerem se pravi, da sme razžaljeni tožbo razširiti poleg pisca tudi na vse druge osebe, ki jih smatra, da so v zvezi z objavljeno predmetno notico. Zvezo mora seveda dokazati. Ta določba je absolutno slaba. Prvič je napačno, da bi za eno dejanje odgovarjalo več oseb. Če je kdo objavil kak članek s svojim podpisom, potem je odgovoren za članek edino on, nikakor pa ne tudi oni, ki so ga formirali. Vzemimo praktičen primer. Zgodila se je zloraba oblasti. O tej zlorabi more vedeti le gotov urednik. Ta sporoči vso zadevo časnikarju, ki na podlagi njegovih informacij sestavi in objavi članek. In čeprav je objavljen članek s podpisom urednika, je tožljiv tudi urednik. Še več! Tožljiv more biti tudi oni, kateremu je urednik članek pred objavo prečital in ga je ta vzpodbujal k objavi ali pa nasvetoval kake izpopolnitve. Skratka, informator postane tožljiv. Da je to pravniško napačno ni treba posebej dokazovati. Pač pa bi opozorili na to, da je boj proti korupciji na ta način skrajno otežkočen. Že itak je nad vse težavno o stvarih, ki se vrše le za kulise, podatki zaključeni dokaz resnice. Popolnoma nemogoče pa je to, če se mora vsak informator bati, da pride pred sodišče mesto kot priča kot obtožene.

Po zadnjem odstavku čl. 39. sme sodnik urednika oprostiti, če pove pisca inkriminiranega članka in je tožljiv s tem zadovoljen.

Odgovornost drugih.

Po čl. 40. je odgovoren tiskar, če ni poznan niti pisec in niti urednik, ali ni označena tiskarna. To more veljati le za letake in slično, ker časopis brez navedbe urednika sploh izhajati ne more.

Izdajatelj je odgovoren le v toliko, v kolikor je aktivno sodeloval pri publikaciji obtožene stvari. Ta stilizacija ni dovolj precizna.

Člen 42. določa odgovornost razpečevalca in bi v njegovi sedanjih oblikah lahko brez škode izostal.

Člen 43. Denarne globe, sodni stroški in drugi stroški morajo biti vplačani tri dni po pravomočnosti razsodbe. Če ne more plačati globe obsojenec, potem jo mora plačati izdajatelj in če tudi ta nima sredstev, potem tiskar. Ta določba je absolutno napačna in

more skrajno podražiti tisk. Prav nobene kazivalne zveze ni, da bi moral plačati tiskar globo, na katero je obsojen kdo drugi. In nemogoče je zahtevati od tiskarja, da bi prečital vse, kar se tiska v njegovi tiskarni.

Brez ozira na člene 39. do 44. pa odgovarjajo v slučajih, predvidenih v členu 20. in 24., pisec, tiskar, izdajatelj in razpečevalac po višini njihove subjektivne krivde. Tako je zopet enkrat povdarjena ta posebnost novega tiskovnega zakona, da daje en paragraf zaščito, drugi jo pa uničuje. Čl. 42. oprošča razpečevalca odgovornosti, čl. 44. pa mu jo nalaga. In ta nedoslednost je bistvo vsega načrta.

Kaznim

je posvečeno 8. poglavje. Kako drakonične so te kazni, par primerov.

Čl. 46. Kdor potom tiska vzpodbuja h kaznivemu dejanju, ki se po državljanem ali vojnem zakonu kaznuje s smrtno kaznijo, ali je, se kaznuje z ječo do pet let.

Čl. 47. Kdor pa vzpodbuja k dejanju, ki se sicer kaznuje z ječo ali zaporom do petih let, se kaznuje z ječo od 3 mesecev do 3 let.

Čl. 48. Kdor potom tiska posredno ali neposredno širijo komunistično ali anarhistično idejo in hvaleč uporabo sile, vzpodbuja državljanke, da s silo menjajo ustavo ali državne zakone, se kaznuje z zaporom od enega leta do pet let in denarno globo do 50 tisoč dinarjev.

Člen 49. Kdor potom tiska objavlja očitno izmišljene in neresnične vesti v namenu, da ž njimi izpremeni javno mnenje ali kdor objavlja falsificirane popravke, ki se kot taki morejo spoznati, kdor posredno ali neposredno pozivlje, da se naruši javni red in mir, se kaznuje z zaporom do 3 let in denarno globo do 50.000 Din. Z isto kaznijo se kaznuje tudi tisti, kdor v špekulativne namene razširja potom tiska neresnične vesti in upliva s tem na ceno živil.

Ta člen je tako imeniten, da moramo o njem posebej spregovoriti. Da se kaznujejo brezvestni špekulanti strogo, odobravamo v polnem obsegu. Ne odobravamo pa določbo, da se kaznuje tako strogo tisti, kdor posredno ali neposredno pozivlje, da se naruši javni red in mir. Ta določba je naravnost vzor kavičkaste določbe. Posredno ali neposredno more končno vplivati vsaka stvar na porušenje javnega mira in reda in vsi vemo, če bo kak list odločno in vztrajno pisal proti kakemu koraku vlade, če bo v isti stvari prirejen od kake stranke protestni shod, kdo jamči, da ne slede shodu demonstracije in kdo jamči končno, da ne bo drugi dan objavljen list, da je s svojo pisavo povzročil narušenje javnega mira in reda. Neposredno in posredno more vplivati na porušitev javnega mira in reda vsaka stvar in ni treba, da bi povzročitelj članka to tudi hotel. More se zgoditi tudi to. Opozicionalen list vehementno piše proti kakim stranki. Ta seže vsled tega po nedovoljenih sredstvih in povzroči, da neodgovorni elementi razbijajo v prostorih opozicionalnega lista šipe. Javni mir je bil s tem porušen. Jasno pa je tudi to, da je dal opozicionalen list, čeprav nehoti, vendarle indirektno povod k demonstracijam. In urednik lista bi bil obsojen, neodgovorni elementi bi bi kazni ušli! In ta gorostasnost mladine, oziroma njihovega novinarsko-pravnega referenta g. dr. V. K. prav nič ne vzmernirja!

Vojvodinjske volitve.

Na seji verifikacijskega odbora je naslikal potek volilnega boja v Vojvodini bivši minister Pečić sledeče:

»Novosadski volilni okraj je eden od tistih volilnih okrajev, v katerem je bilo največ nasilja in protizakonitosti. To je bilo toliko brutalne sile, kakor da ne bi bil ta okraj sestavni del naše domovine. Vsakdo, ki ni bil pristaja radikalne stranke, je moral obdržati nasilje in zapustiti ta okraj. Opozicija je bila proglašena za protidržavno in protimonarhistično. Pa to so bile samo malenkosti napram stvarim, ki so se godile pozneje. Časopisi so javno pisali, da treba vsakogar, ki tja pride preteptati. Tako je pisal »Balkan«: »Bratje dobrovoljci, kolonisti! Ubijte Slavka Sečero. To je oni, ki je v družbi s Korošcem, Radićem in sličnimi, ki hočejo razrušiti državo.« Nato se je pričelo z organiziranimi napadi in nasilji. Nabrane so bile razne barake (probisvet), ki so se združile pod imenom Petra Mrkonjića. S tem, da so vzeli to ime, so razžalili spomin Petra Mrkonjića, čegar ime je vezano na boj za osvobodjenje in bratsko ljubezen.

Omeniti hočem samo, kar se je dogodilo v Starem Bečeju. Oboroženi z ogromnimi palčami, kakoršnih še nisem videl, jih je prišlo kakih 50 do 60 na shod, na katerem je bilo do 2000 ljudi. Prišli so razbijati po mizah, da ni mogel noben naš govornik govoriti. Tedaj je izjavil zastopnik oblasti, da mora shod razpustiti. Dejal je: »Oprostite, gospod minister, shod se mora razpustiti, ker se ne more vršiti.« Ko smo ga vprašali: »Kaj tudi ne pod zaščito oblasti,« je dejal: »Pa kdo jih spravi vun. potem narode še večji hrup.« Tak slučaj se je pripetil tudi v Petrovem selu. Slični slučaj se je odigral tudi v Titelu, samo malo drugače. Tu narod ni hotel pozvati na pomoč orožnikov, temveč je hotel sam narediti red. Pa so to prepredili orožniki.

V Mošorin je prišel iz Novega Sada državni uradnik Gjorgje Djeremov v društvu kakih 40 barab. Opozoril je narod, da bo imela demokratska stranka čez eno uro shod in da bo na njem govoril Pečić, največji izdajalec naroda, ki dela skupno z Radićem.

Sprejeli so nas z revolverjskimi strelji. Če se spominjate, je včeraj pripomnil dr. Grgin, da je učitelj Arnold pel pesem: Deutschland über Alles. Kaj pa sem jaz pel, da so me napadali? (Grgin: »Vi ste peli: težko meni kada sreče nemam.« Pečić: »Če pride od tega, da se to poje, potem boste Vi preje peli.« Baljić: »Kadar gre za mandate, bi pel Grgin tudi: Radić über Alles.« Smeh.)

Meni se ne more oporekati, da sem bil pristaš državne misli. In vendar se imam zahvaliti samo slučaju, da nisem bil sam, če nisem bil pretepen, ko me je napadla ta tolpa.

Ti Mrkonjići so obkolili prehode in kdor ni imel legitimacije, temu niso pustili, da gre na volišče in da glasuje. Tak slučaj se je zgodil z duhovnikom v Sent Ivanu. Ta duhovnik je človek, ki je splošno spoštovan in cenjen. Ko je pokazal svojo legitimacijo, ga je neki Mrkonjić vrgel s stopnic s tako silo, da je obležal v krvi. Če je bilo več slučajev, da se ljudi ni pustilo na volišče, potem se je razvil pretep. Leteči odredi so tedaj pretepali ljudi. Ko je prišel nek tak pretep komandir straže, drugače vladin človek, ki je delal za vladno, je zaklical tolpi: »Nazaj!« Celo njemu je bilo zadosti tega divjaštva in postavil se je na stran naroda. Čez eno uro je bil nato ta komandir odstavljen in zapovedano mu je bilo, da izroči zapovedništvo drugemu. Ko on ni hotel tega storiti, ga je letela kolona razorožila, izročila moč drugemu in nato nadaljevala s pretepanjem ljudi. (Opozicija: Sramota!)

Reklo se je, da so se Nemci ves dan sprehajali in da niso hoteli voliti. Oni niso mogli glasovati in so čakali, da odidejo leteti odredi in da potem volijo. Kakor vidite, je torej teror obstojal. Bil je celo tak, da ni zadosti, če pišemo o njem samo mi, temveč da mora o njem vedeti tudi tujina. Predlagam, da se te volitve razveljavijo.

Demokrat Sečero je dejal med drugim: »Radikal Radić je bil kandidat in v istem okraju predsednik nekega volilnega odbora. Rad. dr. Veselinović je bil kandidat za možički okraj, njegov sin pa v istem okraju predsednik volilnega odbora.

Tik pred volitvami so se po naredbi velikega župana četniki izjavili za rad. Radića. Zastopnik četnikov Petrović, ki je sedaj podnačelnik v Bečeju, je govoril volilec: »Boža Maksimović vam naroča, da vam ne bo dobro, če ne boste glasovali za Radića in sam Pašić noče, da bi glasovali za Veselinovića, ker je sorodnik Ljube Jovanovića, katerega Pašić mrzi.«

Vujić, samljoradniški poslanec, izjavi: »Nek uradnik je čul telefonski pogovor med Maksimovićem in Radićem. Maksimović je vprašal: Kaj z Vujićem? Ali ste ga nabili? Javite organizaciji, da ga počaka.«

Dr. Bazala: Povdaril bi sledeče: V prvem delu pritožbe se navajajo podatki o terorju oblasti. Na vse to pa pravi vladna večina: To ni dokaz! Mislim, da se ne bi tem ljudem verovalo niti tedaj, če bi sami prišli in osebe, ki potrdili resničnost svojih navedb. Vi bežite pred dokazi! Če vam predložimo način, da dobite dokaze, potem odklanjate naše predloge. So tu dejstva, za katera so priče na razpolago. V interesu resnice in državne avtoritete je, da se te zasljuši. Mi smo dosedaj izkusili moč vlade, avtoritete vlade pa nismo videli. Avtoriteta vlade ne sloni na številu orožnikov, temveč na njeni vrednosti. Volitve so bile izvršene brez kontrole čuvarjev skrinjic. Njih se je odstranilo samo za to, da so se vršile volitve brez kontrole.

Verifikacijski odbor ima v interesu države dolžnost, da se prepriča, če so se volitve vršile v redu ali ne. Zato predlagam, da se pošlje parlamentarna preiskovalna komisija, ki naj preišče te pritožbe in potem razsodi. Seveda je bil ta predlog od vladne večine odklonjen.

Tako so potekle volitve v Vojvodini, vseeno pa pravijo naši mladinski listi, da se je izjavil narod proti opoziciji. Pa gospodje so že od nekajd vajeni, da niso do resnice preve natančni.

Izredni občni zbor ljubljanskega gremija.

V soboto 14. t. m. je deputacija trgovcev izročila načelniku gremija g. Stupici pismen poziv, podpisan od okoli štiristo članov gremija, ki v smislu gremijskih pravil zahtevajo s stvarno utemeljitvijo sklicanje izrednega zborovanja na nedeljo dne 22. t. m. ob 9. uri dopoldne v dvorani hotela »Union«. Poziv je podpisan od najuglednejših ljubljanskih trdnj in pomeni pravo manifestacijo trgovstva v borbi za nepristransko stanovske korporacije in v obrambo državljanovih svoboščin. Ker je ta poziv podpisalo več kot tetrina članov gremija, je g. Stupica dolžan takoj ugoditi tej zahtevi. Mesto, da podaja post festum nepotrebne in netočne izjave, naj nemudoma zadosti svoji dolžnosti. O tem pozivu je ljubljansko trgovstvo obvestilo tudi obrtno oblast.

Jubilejni občni zbor »Ljubljanskega Zvona«.

Včeraj dopoldne se je vršil v nabito polnih društevskih lokalih v Narodnem domu 17. redni letni občni zbor pevskega društva »Ljubljanski Zvon«. Ker je praznovalo društvo ob enem 20 letnico svojega delovanja, je bilo zborovanje bolj slavnostno, kakor običajno, dasi sprčo harmonije in prijateljstva, ki vlada med člani, ni izgubilo intimnega značaja.

Zborovanje je otvoril predsednik Alojzij Drenovec. Po običajnih formalnostih je pozdravil vse navzoče, posebno pa ustanovnike Pečenka, Severa in Laha, in zastopnike listov. Nato je prečital v toplih besedah pisan dopis, ki ga pošlje društvo ob priliki 20 letnice svoji kumici društvene zastave ge. Trnkoczyjevi. Sledila so odlikovanja. Kdor deluje 15 let v društvu, dobi častni znak. Odlikovan je bil častni predsednik dr. Svigelj, pevovodja Zorko Prelovec in blagajnikov namestnik Gärtner. Po prisrčnem nagovoru jim je pripel predsednik znake na prsi. Nato se je spominjal predsednik med letom umirlih ustanovnih oziroma podpornih članov ter pozval navzoče, da so počastili njihov spomin s tem, da so se dvignili s sedežev. Sledil je temeljit »pogled nazaj«. V lepih besedah je očrtal predsednik zgodovino društva ter podal pregledno sliko o njegovem uspešnem dvajsetletnem delovanju. Iz malega začelka, po trnjeni poti, se je društvo tako lepo razvilo, da je danes med prvimi v državi. Danes prireja prvostanske koncerte, od l. 1919 dalje je med založniki skladb. Preteklo leto je bilo v vsakem oziru najplodovitejše od vseh. To leto je priridel »Lj. Zvon« med drugim tudi krasno uspehi koncert v Beogradu, ki ostane vsem udeležencem v nepozabnem spominu. — Društvo je doletela v tem letu čast, da je bil njegov prapor, njegov predsednik in pevovodja deležni odlikovanja Nj. Vel. kralja Aleksandra. — V preteklem poslovnem letu je začelo društvo izdajati mesečno revijo »Zboric«. — Predsednikov govor je bil sprejet s ploskanje min velikim odobravanjem.

Nato se je oglašil društveni častni predsednik, ki je izjavil, da odklanja zasluge zase, pač pa gredo bratu predsedniku. Odbor ga je pooblastil, da velezasluznega predsednika, ki deluje tudi že 15 let v društvu, odlikuje. Z željo, da bi slavil še 25 letnico kot predsednik, mu je pripel društveni znak.

Sledilo je tajniško poročilo, iz katerega posnemamo, da je bilo društvo v preteklem letu zelo agilno. Radi pomanjkanja prostora tu ne bomo naštevati vseh prireditvev in društevskih udeležb na prireditvah. Krona vseh prireditvev je bil koncert v Beogradu. Marsikdo je ostal z dušo ali pa s srcem v naši beli metropoli. Med letom je bil »Ljubljanski Zvon« imenovan častnim članom »Beo-

gradskega pevaškega društva« v Beogradu. Tekom preteklega leta je k društvu pristopilo 21 novih ustanovnikov in 7 podpornih članov.

Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da ima društvo, kljub temu, da je bilo celo v Beogradu, precej prebitka.

Blagajnikovemu poročilu je sledilo poročilo upravitelja zaloge muzikalij. Glasom tega poročila se je izpopolnila zalog v preteklem letu za 1637 partitur in 1404 glasov, tako, da znaša zalog skupaj 3509 partitur in 3434 glasov, kar odgovarja po današnjih cenah vrednosti 43.280.25 Din.

Za upraviteljem zaloge muzikalij je govoril gospodar, oziroma njegov namestnik, za njim pa pevovodja Zorko Prelovec in nato revizor, ki je predlagal, da se da celokupnemu odboru absolutorij, kar je bilo soglasno sprejeto. Sledile so volitve. Z vzklikom so bili izvoljeni: predsednikom Drenovec, podpredsednikom Prelovec (dosedanji podpredsednik Meden je radi prezaposlenosti resigniral) in 11 odbornikov, ki se bodo v kratkem konstituirali.

Končno so prišle na vrsto slučajnosti. Predsednik predlaga, da imenuje »Lj. Zvon« ob priliki svoje 20letnice častnim članom: Branislava Nušića, upravnika sarajevskega gledališča itd., Risto Odavića, književnika itd., Kosto Manojlovića, skladatelja itd., Pevsko družino »Stanković«, »Prvo beograjsko pevačko društvo« in Akad. pevačko društvo »Obilici« svojim častnim članom. Se sprejme z velikim odobravanjem. Delegat »Zveze pevskega društva« pozdravi društvo s toplimi besedami v imenu zveze in v imenu konc. mojstra Hubada in pevskega zbora »Glasbene Matice«. »Vsak gleda danes« s spoštovanjem na vas,« je dejal. — Brat Vohin pozdravi gospo Pipovo, ki je v društvu najstarejša kot pevka. Na podlagi tozadevnega predloga se zahvali predsednik časopisu za priobčevanje poročil. — Ker ne želi nikdo več besede, zaključil predsednik lepo poteklo zborovanje.

Agilnemu »Ljubljanskemu Zvonu« ob njegovi 20 letnici tudi naše najiskrenejše častitke!

Politične vesti.

— Razprava o potrditvi Radićevih mandatorov. V soboto se je pričela v verifikacijskem odboru razprava o sremskem volilnem okraju. S tem je bila otvorjena debata o potrditvi mandatorov HRSS. V imenu HRSS je dr. Nikić obširno govoril o nepravilnostih, ki so se tu godile. HRSS je dobila v tem okraju tri mandate. Za četrtega ji je manjkalo samo sedem glasov. Ko se je to videlo, so iz skrinjice HRSS presipa krogljice v druge skrinjice. Dr. Nikić je nato navel več takih tatvin glasov. Dr. Nikić protestira koncem svojega govora proti potvorbam volitev in pravi: »Vi se smejete! Toda to je tatvina iz koristoljubja, ki se kaznuje strožje kot navadna tatvina.« Zahteva, da se volitve razveljavijo. Radikal Simonović je zahteval nato, da se debata odloži, dokler se ne zasliši notranjega ministra. Njegov predlog pa ni prodr. Ostro je nastopil proti vladni nameri, da razveljavi mandate HRSS Kosta Timotijević, o katerem so naši mladinski listi opetovano pisali, da bo vstopil v klub SDS. Obznano bi smela vlada porabiti samo proti komunistom, ker je bila sprejeta od parlamenta samo v tem smislu. Stranka HRSS je stopila na pot evolucije in mora zato ostati v parlamentu. Vladna večina lahko dela kar hoče, toda naj nas ne goni iz skupščine! Nekega dne lahko ostanete radikali sami v skupščini, opozicijo pa vam bo delal Pribečević. V vsakem slučaju je parlament močnejši ko vlada, ljudstvo pa je še močnejše. Prevdarite, kaj se bo zgodilo. Proračun dvajsetih milijard se ne bo ustvaril sam. Radikali morete imeti 300 mandatov, toda potrebnega posojila v tujini ne dobite, če ne bo opozicija v skupščini. — Musliman Kulevović je dejal, da ne bo v skupščini Hrvatov, ki hočejo, da se razveljavijo mandati HRSS. Popoldne je govoril notranji minister, ki je skušal dokazati, da je HRSS bila komunistična in protidržavna. Nato je ugotovil predsednik Hrvatskega seljaškega kluba Pavle Radić, da ni bila HRSS nikdar zvezi s komunistično internacionalo. Dr. Trumbić je nato na podlagi razsodbe sodišča dokazal, da niso poslanci HRSS krivi in da jih je zato treba izpustiti. Demokrat Pečić je dejal, da se iz vsega vidi, da obstoje samo sumničenja in nič drugega. Na podlagi sumničenja pa se ne sme soditi. Vlada mora svoja sumničenja dokazati. Iz vse debate se je videlo, da vlada še sama ne ve, kaj naj stori. Opozicionalni poslanci so zahtevali, da vlada ne zavlačuje stvari, da se je enkrat odloči. Z ozirom na vse to, je pisanje naših mladinskih listov o konsternaciji opozicije več ko smešno.

— Afera Thurn Taxis in samostojno demokratska stranka. Zagrebški listi poročajo, da se vsled afera Thurn Taxis nasprotja v samostojno demokratski stranki vedno večajo. Dr. Grisogonu, poslanca Demetroviću in bivšemu banu dr. Palečku se je pridružil sedaj tudi dr. Krizman. Vsi ti zahtevajo, da se afera temeljito razčisti, da se s krivci brez pardona obračuna, da se denar vrne in da se sekvester vpostavi. Minister Krizman grozi, da bo kot minister za agrarno reformo sam vpostavljal sekvester, če ne bi tega storila vlada.

— Kako nepremišljeno se je postopalo pri dvigu sekvestra z veleposvesta Thurn Taxis se vidi tudi iz tega, da so pozabili vstaviti v pogodbo celo običajno formulo, da se lastnik veleposvesta odpoveduje vsaki odškodnini za škodo, povzročeno za časa sekvestra. Na ta način ne bi dobil Thurn Taxis povrnjenega samo veleposvesta, temveč bi mogel tožiti še državo.

Resolucija Zveze narodov. Na predlog dr. Beneša je sprejel Svet zveze narodov sledečo resolucijo: Svet, smatrajoč po podani izjavi zastopnika britanskega kraljestva in ostalih članov sveta, da je 5. skupščina Zveze narodov z resolucijo, ki jo je soglasno sprejela dne 2. novembra 1924, sklenila priporočiti vsem članom Zveze, da vzamejo na znanje načrt protokola, sklenjenega v času, ko je bila omenjena resolucija poslana svetu z nalogo, da podvzame za njeno aplikacijo vse potrebne korake in končno smatrajoč, da je svet že podvzel korake za sklicanje razorožitvene konference, je sklenil: 1. Vročiti 6. skupščini Zveze narodov izjavo britanskega zastopnika in vse druge izjave, ki bi jih o tem predmetu podale ostale države, članice Zveze narodov, in zato nalaga glavnemu tajništvu za dolžnost, da stavi ta vprašanja na dnevni red prihodnje skupščine Zveze narodov. 2. Odloži pripravljala dela, ki so bila v teku, dokler se 6. skupščina Zveze narodov o tem vprašanju ne izjavi.

Herriotova vlada in francosko duhovništvo. Radikali in radikalni socialisti so imeli v soboto sejo, na kateri se je razpravljalo o politiki, ki jo v zadnjem času vodijo francoski kardinali in škofje proti vladi. Soglasno je bil sprejet sklep, ki zahteva od vlade, da podvzame vse potrebne korake za zaščito ustave.

Sovjetska armada. Državni podtajnik za zunanje zadeve Max Neill je sporočil v odgovoru na neko interpelacijo, da šteje sovjetska armada 390.000 kavaleristov in 657.000 infanteristov. Proračun za vojsko znaša 407 milijonov zlatih rubljev.

Drobne vesti.

Stresemannovo glasilo »Zeit« priporoča vstop Nemčije v Zvezo narodov, ker bi tako lažje branila svoje saarske in gdanske interese.

Češki Nemci so opustili parlamentarno abstinenco in se bodo udeležili debate o zakonskem bančnem načrtu.

Krvavi spopadi med komunisti in policijo so bili v Halle. Šest oseb je bilo ubitih, 35 pa težko ranjenih.

Sun Yat Sen, prvi predsednik Kitajske republike je umrl v sanatoriju v Pekingju. Kot prubiditelj kitajskega naroda si je pridobil Sun Yat Sen za svoj narod neveljivih zaslug.

Stavka kovinskih delavcev v Italiji postaja vedno večja. Sedaj stavka že 15.000 delavcev. Fašisti so na strani delavcev in pritiskajo na industrijalce, da ugodne delavskim zahtevam.

Rumunska vlada je pričela zapirati Bolgare v Dobrudži. Vlada pravi, da se zapirajo samo komunisti, od katerih je v zadnjem času vsled bolgarskih razmer mnogo pobegnilo v Rumunijo.

Nov atentat na Bolgarskem. Načelnik sela Kosarka Dimov Todorov je bil iz političnih vzrokov ubit. Vlada pravi, da so ga ubili komunisti.

Prosveta.

VII. Brucknerjeva sinfonija.

(K dr. Čerinovemu koncertu 16. marca 1925.) Anton Bruckner, avstrijski sinfonik in orgelski virtuoz, je napisal več sinfonij, od katerih spadajo III., IV. in VII. med repertoarne točke vseh stalnih orkestror. Najpopularnejša je VII., ki jo je skladatelj dovršil l. 1883 in jo je prvič izvajal slavni Niskisch v Lipskem ter je potem nastopila pot na vse večje koncertne odre v Nemčiji in Avstriji. Po sodbi glasbenih strokovnjakov, se nahaja v tej sinfoniji stavek, Adagio v Cis molu, ki pomeni v gotovem smislu višek Brucknerjevega stvarjanja. Ta višek se zdi kot v predslutnji Wagnerjeve smrti napisana žalostinka, ter je eden največjih glasbi 19. stoletja, istovreden z žalostinko

iz Beethovne sinfonije »Eroica«. Brucknerjev Adagio stoji na višini občutenja zadnjih Beethovnovih Adagiev in jim je podoben po svoji veličini in globočini. Brucknerjeve glasbe takrat nista razumeli niti publika niti kritika. Brahms je imenoval Brucknerjeve sinfonije »ogromne kače«, Hugo Wolf mu je očital pomanjkanje inteligence, in je rekel, da je VII. sinfonija zmedena ter nerazumljiva. Glavni tajnik dunajskega konservatorija Zellner je Brucknerju nekoč zabrusil v obraz: »Vaše sinfonije vrzite na gnoj!« — Znani kritik Hanslick, veliki protivnik Wagnerjev, je pisal o Brucknerjevi VIII. sinfoniji, da je napisala »v zmedenem, sanjskem slogu hudo mačkastega človeka«. Gustav Dömpke pa je rekel, da komponira Bruckner »kot pijanecc«. Polagoma in polagoma je začel svet umevati Brucknerjeve globoke skladbe, zlasti njegove mojstrsko pisane sinfonije. Danes ob petindvajsetletnici njegove smrti ga slavi domovina in tujina. Zmagal je s svojo formo in s svojo samostojno noto v kompoziciji, ter ga stavijo poleg velikanih Mozarta, Beethovna in Wagnerja. Zadnji mu je v najhujših napadih na njegovo muzo dobrohotno dejal: »Bruckner! Kar sem jaz v panogi muzikalne drame, to ste vi v sinfoniji.« Dr. Čerinu moramo biti hvaležni, da bo danes zvečer spravljal na oder Brucknerjevo VII. sinfonijo, ki nam bo pokazala, kdo je bil njen skromni stvaritelj.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

Ponedeljek, 16. marca. Zaprt.

Torek, 17. marca, »Romsersholm. Red B. Sreda, 18. marca, »Misek. (premijera). Red F. Četrtek, 19. marca, »Hamlet«. Izven.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Ponedeljek, 16. marca. Zaprt.

Torek, 17. marca, »Boheme«. Red E. Sreda, 18. marca, »Traviata«. Red A. Četrtek, 19. marca ob 15. uri popoldne »Don Juan«. Predstava pri znižanih cenah. Izven.

Abonente reda B vljudo opozarjamo, da imajo predstavo mesto v ponedeljek, v torek zvečer in to na izrecno željo večih abonentov, ki bi se radi udeležili simfoničnega koncerta muzike Dravske divizijske oblasti.

Premijera »Mislic«, drame Leonida Andrejeva, bo v ljubljanskem dramskem gledališču v sredo, dne 18. t. m. Sodelujejo dame: Rogozova, Juvanova, Medvedova, Vida, ter gospodje: Skrbnišek, Rogoz, Kralj, Cesar, Jerman, Jan. Režira g. Skrbnišek.

»Zbori.« Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Danes izide tretja številka. Vsebina: St. Premr: Naše gore, možki zbor. E. Adamič: Kaj ti je, Mojca, mešani zbor. Naroča se list s predplačilom 20 Din pri pevskem društvu »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani.

Masarykove misli.

V delu temelji demokracizem, v poštenem delu, v pravni odgovornosti do družbe; aristokrat noče delati, hoče, da dela drugi zanj. V resnici moderen človek, hrepeneč za napredkom, je delavec.

Naloga žene je, vzgajati telesno in duševno bodočo generacijo. Žene morajo vzgajati otroke lepše in pravilnejše kot dosedaj in s tega stališča je treba presojati tudi višjo izobraženost.

Odgovor Savi Radiću - Mirtu. G. primarij dr. Franc Derganc odgovarja pod pseudonimom »Sava Radić - Mirt« na moj poziv glede »kulturne sramote« sledeče: »Gospodu K. iz »Narodnega Dnevnika« (5. marca 1925) naznanjam, da sem jaz podtaknil »Zvončku« klopotec »Kosov dvoboj« brez uredniške vednosti. Predno pa nadaljujem literarno in psihološko zanimiv komentar o »kulturni sramoti«, da je kdo kljub kulturnemu primatu etike nad estetikom lahko estetičen ženi, a istočasno moralna propalica (prim. klerikalnoliško vohunstvo l. 1893/94 in separatistično vohunstvo l. 1920, opisano v klopotu »Panova osveta«, (Zvonček 1921), zahtevam, da mi javite najprej, čigav je tisti dolgi paranoični nos, ki v svoji megalomaniji vse obrača in je prvi zavohal moj zadnji klopotec? — Sava Radić - Mirt« — Vaš klopotec je prvi zavohal podpisani. Zato zahtevam, da poveste ime tistega, ki ga imenujete vohuna in moralno propalico. — Juš Kozak.

Načrt novega tiskovnega zakona. Popolnoma zmotno mnenje je, da se ta načrt tiče samo novinarjev in politikov. Kakor se morejo bralci prepričati iz našega današnjega članka, je tiskovni zakon stvar, ki se tiče vse javnosti. Tisk je v službi javnosti in če je tisk svoboden, potem je svobodna tudi javnost. Zakaj samo potem tiska more ona izraziti svoje mnenje. In pomisliti je še to. Tiskovnemu zakonu bo sledil zborovalni in društveni zakon. Če se bo vladajočim posrečilo, da spravijo pod streho reakcionaren tiskovni zakon, potem bodo še lažje izglasovali še bolj reakcionaren zborovalni in društveni zakon. Če ne bo tisk več prost, če ne bo mogel protestirati proti napačnemu postopanju, potem bo tudi vsak odpor javnosti v drugih stvarih zaman. Svoboda tiska in govora je temelj vseh državljskih pravic. Če je porušen ta, potem je porušeno vse. Zato je dolžnost javnosti, da se za tiskovni zakon zanima. Ker ima naš list skromen obseg, smo prvotno priobčili le mal izveček iz zakona v prepričanju, da bodo drugi listi v celoti objavili načrt. Ker se pa to ni zgodilo in je celo »prvovrstno« »Jutro« objavilo tako nezadosten izveček, da se iz njega ne razvidi niti tendenca načrta novega tiskovnega zakona, smatramo za svojo dolžnost, da vsaj mi seznanimo javnost s tem načrtom. Svoje bralce pa prosimo, da posvete tiskovnemu zakonu vso pozornost.

Načelnik ljubljanskega gremija, g. Fr. Stupica nam je poslal neko izjavo, ki je pa ne moremo objaviti, ker bi bila z njo javnost samo begana. Izredni občni zbor gremija zahteva tako veliko število trgovcev, da je vsled tega sklicanje občnega zbora neodložljivo. To ve dobro tudi g. Stupica, ker mu je bila v soboto vročena od več sto trgovcev podpisana tozadevna zahteva. Vse ostalo pa, kar govori g. Stupica je netočno in bo o tem razsojal izredni občni zbor gremija. Če se g. Stupica sklicanju tega zbora protivi, potem to gotovo ne govori njemu v prilog. Ni bilo treba prekoračiti delokroga in zanesti politiko v gremij, pa bi bilo vse dobro.

Ugotovitev. Z ozirom na namenoma nejasno pisavo »Slov. Naroda« ugotavljamo, da g. Gregore sicer res ni nabiral podpisov za sklicanje izrednega občnega zbora gremija, da pa je na odborovi seji gremija odločno nastopil proti nač. Stupici in nekaterim drugim gospodom, ki so hoteli zanesti politiko v gremij.

Nove tožbe radi žaljenosti časti je vložil g. Jelačin ml. proti »Jutru« in »Slov. Narodu«, ker še vedno nadaljujeta v najsurovejšem žaljivem tonu gonjo proti njegovi osebi. Najbrž so fondti teh listov zopet dobro založeni, da lahko riskirata kazni in stroške, ki jih bosta morala plačevati.

Iz učiteljske službe. Za stalno šolsko upraviteljico na l. ženski meščanski šoli v

Dnevne vesti.

Ljubljani je imenovana učiteljica na ženski meščanski šoli v Ptujju Iva Kobal. Vpokojeni so: učitelj v Ormožu Domicijan Serajnik, učitelj v Celju Kranjc Franc, učitelj v Ptujju Edvard Čeh in učiteljica v Vojniku Wittenbach-Svojer Albina.

Poštna hranilnica snižala provizije. Poštna hranilnica je dajala doslej komitentom 1% provizije, in to brez ozira na visokost vsote. Odslej se bo zaračunala za vsote do 30.000 Din provizija ½%, za vsote nad tem zneskom pa celo samo ¼%.

Razpisana mesta. Okrožni urad za varovanje delavcev v Ljubljani razpisuje za svoje uradno poslopje na Miklošičevi cesti pogodbeno službeno mesto kurjača. Prošnje je vložiti do 31. marca. Predsedništvo okrožnega sodišča v Novem mestu odda mesto sodnega sluga pri okrajnem sodišču v Radečah. Pravtako se oddajo vsa druga mesta sodnih slug, ki bi se izpraznila zaradi ali tekom razpisa.

Ženske ne morejo postati sodniki. Banški stol v Zagrebu je odločil, da ženske ne morejo izvrševati sodne službe. Pravtako ne morejo ženske zastopati strank pred sodiščem, razven v malih civilnih pravih do 2500 Din.

Jugoslovansko društvo za proučevanje angleškega jezika v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor dne 1. aprila t. l. ob 6. uri zvečer v prostorih l. drž. gimnazije v Tomanovi ulici. Ker se bo poleg običajnega dnevnega reda obravnavalo tudi o spremembi pravil, je udeležba za vse člane obvezna. Prijatelji društva se vljudo vabijo.

Velik vlom v Kranju. V soboto zjutraj, najbrže okrog 2. ure je bil izvršen drzen vlom v poštni urad v Kranju, ki se je dobro izplačal, zakaj vlomilci so odnesli 64.945 Din. Vlomilcem so na sledu. Bili so trije tuje — po načinu vloma sodeč — najbrže Tržačani, ki so čakali ugodnega trenutka na nekem skednju v Stražišču. Pred izvršenim vlomom jih je namreč zasačil domači sin na mrvi. Rekli so, da so popotni ljudje in, ker so našli vrata odprta, so sklenili, da prenoče na skednju. Ko je prišel zjutraj poštni upravitelj v urad, je takoj zapazil, da je bila v blagajno izrezana odprtina in ves denar ukraden. Obvestil je orožnike, ki so se podali takoj na poizvedovanje. Med potjo so našli na nekega posestnika v trenutku, ko je odzvel svojem psu klobaso. Posestnik jim je povedal, da je odvzel ta dan psu že več klobas, da pa ne ve od kod jih nosi. Orožniki so psu sledili in tako so prišli na skednj. Tam sta bila še dva ovoja klobas, našla se je pa tam tudi pismonoška, iz poštne urada izmaknjena torbica, v kateri so vlomilci očitno ugrabljeni denar prinesli na skednj, kjer so ga med seboj razdelili, nakar so jo odkurili, in sicer najbrže preko Sv. Jošta v hribe. Da jim v Italijo ne bo mogoče pobegniti, za to je poskrbljeno.

Velika tatvina v Beogradu. Služkinjo Ano Repus, rodom iz Sente iščejo v policijskem dnevniku. Ukradla je svojemu bivšemu delodajalcu 5 srebrnih, pozlačenih žlic, 2 zlati ženski zapestnici, zlato uro, par diamantnih uhanov, srebrno denarnico, polnoplečou za 10 Din v zlatu, žensko ovratno verižico, srebrn konjski bič v miniaturo, bankovec za 20 Din v zlatu, srebrno jedilno orodje za 24 oseb, žensko pelerino iz kozuhovine in ženski kožuh. Tako preskrbljena je pobegnila s svojim ljubimcem, — čigar imena policija ne ve — neznanokam.

Brzovlak skočil atira. V soboto zjutraj ob 3. uri 47 min. je skočil blizu Slavenskega Broda med postajama Sibinj in Orijava brzovlak, ki prihaja v Zagreb ob 6. uri 56 minut, v Ljubljano pa ob 10. uri 45 min. s tira. Vzrok je bila na več mestih poštena tračnica. Stirje vagoni so se prevrnili preko nasipa v jarek. Človeških žrtev ni bilo, pač pa je 12 oseb lahko ranjenih, med njimi Pri-

Edgar Rice Burroughs:

Tarzanovi doživljaji v džungli.

Zdaj se je nahajal debelokožec še par korakov pred prežečo smrtjo. Črnci so si bili v svesti svoje zmage, kričali so, plesali in vihteli svoje sulice, ter praznovali že naprej svojo pridobitev dragocene slonove kosti in slonovega mesa, ki ga bodo zavžili še to noč.

Tako so se zagrizli v svojo srečo, da niso čutili, kako je švignil Tarzan nad njihovimi glavami. Istotako ni čul Tantor, čeprav mu je mladenič zakričal »stoj!«

Še par korakov in slon bi moral strmoglaviti v jamo. Tarzan je brzel naprej in prehitel slona, nato je skočil na rob jame in slon bi ga bil kmalu podrl. Komaj da je s slabimi očmi zapazil prijatelja.

Stoj! je zakričal Tarzan in visoko dvignil roko. Mladenič je hitro odkril jamo, Tantar je videl in razumel.

Napadaj! ga je pozval Tarzan. A Tantor je slon, velik snop živcev in zdaj ves potr in strahu. Pred njim je zevala jama, kako daleč, ni vedel. Na obeh straneh je deviški pragozd. S cvilečim glasom se je Tantor pravokotno obrnil ter si med pokanjem in treskanjem utiral pot skozi gosto barijero, ki bi se nikomur drugemu ne odprla. Tarzan se je na robu jame smehljaj Tantorjevemu »nevrednemu begu. Črnci bi morali biti vsak hip na mestu. Bolje bi bilo, da bi opica Tarzan izginila. Poizkušal je pobegniti od jame, toda, ker je teža bremenila

le na eni nogi, se je zemlja udala. Tarzan se je poizkusil z nadčloveško močjo pognati naprej, toda prepozno. Padel je nazaj na ostre kole spodaj v jami.

Ko so se črnci približali, so takoj spoznali, da jim je slon pobegnil; odprtina je bila preozka, da bi prepuštila ogromnega slona. Spočetka so menili, da je slon z eno nogo stopil nad jamo, toda takoj spoznal, kaj mu preti ter se previdno umaknil. Ko so pa pogledali v jamo, je ležalo tam spodaj mirno, nepremično telo belega velikana.

Nekateri, ki so se že preje srečali s tem gozdnim bogom ter mu pripisovali demonično moč, so se v strahu umaknili. Drugi so ukrepali, kako bi ga vjeli. Poskakali so v jamo in izvlekli Tarzana.

Posebne rane ni bilo na telesu. Le zadaj na glavi je imel otekline, ki je pričala, da je moral pri padcu zadeti z glavo ob kol jer je izgubil zavest. Črnci so mu hitro zvezali roke in noge, še preden se mu je povrnila zavest, kajti brezmejno so se bali tega čudnega živalskega človeka, ki je živel skupno z drugimi opicami.

Tarzan je odprl oči, še preden so ga odnesli. Nekaj časa je gledal začuden okrog sebe ter se takoj zavedel svojega položaja. Že od mladosti je bil vajen zanašati se le na lastno pomoč. Zdaj ni premišljal o tuji pomoči, temveč je sodil le svoje lastne moči. Prav nič ni poizkušal pretrgati vezi, dokler so ga nosili, kajti črnci bi jih iz strahu utegnili ojačiti. Takoj, ko so spoznali, da je pri zavesti, so se znebili bremenja v tej džungelski vročini ter ga prisilili, da je hodil sam. Pri tem so ga drezali s sulicami, a

vendar se jim ni posrečilo, da bi docela prikrili svojo bojazen.

Ko so spoznali, da se tujec za bodljaje sploh ne zmeni, so trpinčenje opustili, ker so deloma mislili, da je bel velikan neranljiv.

Približavši se k vasi, so zagnali huronsko vpitje, da se je v pozdrav zbrala množica žensk in otrok.

Vsi vaščani so široko odpirali oči in usta ter bedasto zijali v ujetnika. Ze mesece sem so živeli v strahu pred tem demonom in le malokateri izmed onih, ki so videli, so mu ubežali ter ga popisali.

Koliko jih je izginilo tik pred vasio, iz srede tovarišev, prav, kakor bi se pogreznili v zemljo; potem, ponoči pa so padla njih trupla iz nebes na zemljo sredi vasi.

To strašno bitje se je priplazilo po noči v koč, morilo in pri odhodu poleg mrtvecev zapuščalo še druga strašna znamenja svojega humora.

Zdaj se je nahajal v njihovi oblasti, nič več jih ne bo mučil. Počasi se jim je zasvetlikalo. Naenkrat je skočila ženska iz množice in udarila Tarzana po obrazu. Kmalu nato druga in Tarzan je bil kmalu obdan od divjajočega, praskajočega, tulečega krdela črncev.

Toda poglavar Mbonga je stopil med nje, krepko udrihajoč s sulico, dokler jih ni prepodil od žrtve.

— Prihranimo si ga za danes zvečer! — je zapovedal.

(Dalje prih.)

Prispevajte za tiskovni sklad »NARODNEGA DNEVNIKA«

bičevičev poslanec dr. Tadić. Ostali ranjenci so večinoma Nemci in Romuni. Vlak je došel s samo dvema vagonoma v Zagreb šele ob 10. uri 12. min. Ob 9. uri je bil promet zopet vzpostavljen. Vsled nesreče je bil prekinjen tudi telefonski in brzojavni promet, ker je bilo izruvanih več drog in žice pretrgane. Tekom dopoldneva je bilo zopet vse popravljeno.

— **Ponarejevalci stodinarskih bankovcev.** Že dalj časa krožijo po Banatu ponarejeni stodinarski bankovci. Po dolgotrajnem zasledovanju se je posrečilo končno policiji ertirati ponarejevalca. Aretirala je neko Marjijo Tartar baš v trenutku, ko je skušala spraviti v promet ponarejen stodinarski bankovec. Pri zaslišanju je ženska izjavila, da ji je bankovec izročil neki Ignac Skultzer. Ugotovilo se je, da je bil trgovec Skultzer obsojen že pred nekaj leti radi ponarejanja denarja. Ker se nahaja možakar sedaj v Temešvaru, ga se niso mogli aretovati. Policija je mnenja, da se nahaja delavnica za ponarejanje v Temešvaru ter da se od tam vtihovalajo falzifikati v Jugoslavijo.

— **Bankir sveta.** Po zanesljivih poročilih se zaključujejo v Ameriki pogajanja za velika posojila. Vsem gre za 1200 milijonov dolarjev. Od te svote je 400 milijonov dolarjev Nemčiji že dovoljenih. Razen tega naj bi dobila Nemčija še 193 milijonov dolarjev. Od drugih držav prosijo za posojilo: Jugoslavija za 5 milijonov, Češkoslovaška 91, Južna Amerika 180 in pol, Avstrija 54, vsa ostala Evropa okoli 762, Japonska 51 in Kanada za 200 do 300 milijonov. Ker presegajo te svote določeni znesek 1200 milijonov, se bodo naprošena posojila seveda znižala.

— **Neve importirane egiptovske na Čehoslovaškem.** S 15. marcem pričnuje prodajati na Čehoslovaškem importirane egiptovske svačnice tvrdke Ed. Laurens Ltd v Aleksandriji, in sicer »Khedive«, kvalitete superfine, v papirnatih kasetah po 20 komadov in »Figaro« v paketih po 100 in 25 komadov v pločevinastih kasetah. Cena je določena 2 K za komad. Prodaja se poveri obratom s specialitetami.

— **Zenski volilci imajo v Pragi večino.** Staini volilni imeniki v Pragi izkazujejo po stanju od decembra 1924 v celoti 437.583 upravičenih volilcev, in sicer 203.101 moških in 234.482 ženskih, torej je ženskih 31.331 več kakor moških. Volilcev, ki so dosegli do konca leta 1924 26. leto starosti je v Pragi skupno 381.123. Leta 1923 je bilo skupaj 428 tisoč 932 volilcev, od teh 231.408 ženskih, 197.529 moških, torej 33.874 ženskih več kakor moških.

— **Obligatorni pouk v plavanju?** Kakor doznava »Večec«, razmotrivajo merodajni krogi vprašanje oblatoričnega šolskega pouka v Čehoslovaški.

— **Najden embrio.** Svoječasno smo poročali, da je videi neki delavec v Gruberjevem kanalu v cunje povito dete, ki ga je nesla voda proti Štepanji vasi. Sedaj pa objavlja policijski dnevnik, da so potegnili dne 28. februarja pri papirnici v Vevčah do 7 mesecev starega embrija, na čigar vratu so se poznali znaki davljenja.

— **Vklenjen zločinec pobegnil iz zapora.** Stefana Zaleka, roj. v Trnju, prist. v Lipo, srez Dol. Lendava so radi soudeležbe pri nekem uboju aretovali v Crenševcih orožniki. Vkljenega so zapirli v klet. Mislili so, da je na varnem. Na njihovo veliko začudenje pa je bila klet naslednje jutro prazna. Ubijalec jo je ponoči popihal kljub vsem verigam in okovom.

— **Konj ga je »popadel«.** Matija Marjek, stavbni delovodja v Sp. Šiški, se je pritožil na policijo, da ga je »popadel« dne 13. t. m. konj Martina Školca, prevoznika v Sp. Šiški. Poročilo pravi, da je postavil školet omenjenega dne med opoldanskim odmorom svojega konja tik pred vhod v barake nekdanje milarne, mu dal klaje, sam pa šel h kosilu. Med tem časom je prišel Marjek mimo. Konj se je obrnil, ga popadel z zobmi za levi rokav in ga treščil na tla, tako da se je mož precej pretresel, in čuti še danes bolečine na levi strani prs. Za raztrgani rokav zahteva Marjek 400 Din. Izogniti, pravi, se ni mogel, »ker mu je branila vrtna ograja«.

— **Obleka in perilo sumljivega izvora.** Dne 13. t. m. je prodajal neznan moški stanovanec barake »Soča« ob Dunajski cesti stare ponošene obleke in perilo. Nekdo je obvestil o tem v barki stanujočega stražnika, ki je — dasi ni bil v službi — zahteval od možakarja, da se legitimira in ga — ker ni imel nobenih izkazov — povabil na stražnico. Med potjo je vrgel »aretovanec« nahrbtnik od sebe ter jo popihal proti ljubljanskemu polju. V nahrbtniku so našli še več komadov obleke in perila. Sedem ljudi v baraki je kupilo od neznanca obleke in perila za 250.50 Din. Policija jim je ukazala, da morajo blago obdržati, tako da ga lahko dajo vsak hip na razpolago oblastim. Mož s slabo vestjo se je izdal za Franca Repiča iz Poreča v Istri. Pisal se bo najbrže drugače.

— **Najdene in izubljene stvari.** »Uradni list« z dne 14. marca prinaša seznam najdenih in izgubljenih stvari, prijavljenih pri policijski direkciji v Ljubljani v času od 16. do 28. februarja 1925.

— **Poskus samomora na cestni železnici.** V soboto, okrog 8. ure zvečer se je vrgla v Zagreb na lici 19 letna privatna nastavljenka, Marica Padarčič v samomorilnem namenu nenadoma pred električni tramvaj. Voznik je opazil njeno namero, in posrečilo se mu je z uporabo vseh zavor voz pravočasno ustaviti. Neki pasant je spravil deklico z veliko težavo s tira ter jo izročil stražniku, ki jo je spremljal k materi. Kot vzrok je navedla stražniku nezadovoljnost z življenjem.

— **Zepar mu je ukradel 17.000 Din.** Seljak Vinko Golner iz Dalja se je mudil dva dni v Zagrebu, kjer ga je »pošteno vrtel«. V soboto ob pol dvanajstih zvečer se je hotel odpeljati v vlakom domov. Ker si ga pa je nekoliko preveč privoščil, je padel enemu izmed žeparjev v roke, ki preže ob času odhoda vlakov neprenehoma na take žrtve, in zepar mu je ukradel listino z gotovino 17.000 Din. Vsled pijanosti je opazil kmet tatvino šele, ko je sedel v vlak in o žeparju ni bilo več ne duha ne sluha.

Gospodarstvo.

Žitni trg.

Poročila o razvoju žitnih cen na ameriških tržiščih nam prinašajo v tem letu neprestano presenečenja. Po prvem padcu cen koncem meseca januarja t. l. so poskočile cene nenadoma zopet trikrat po vrsti, vsakokrat pa so po kratki dobi zopet padle. Cene se gibljejo sedaj v Chicagu med 180 do 200 centov za kg. Splošno se opozarja, da se baisse partiji, kljub najjačim naporom, do sedaj še ni posrečilo, znižati cene pod 180 centov, ker znatno pomanjkanje blaga špekulaciji ne dovoljuje takih znižanj. Upoštevati se pa mora, da se je povpraševanje po blagu, posebno v srednji Evropi, do skrajnosti omejilo ter je splošno opaziti silno rezerviranost interesov. Avstrija, Poljska, Češka in Nemčija ne nastopajo več kot kupci, če več kakor mesec in pol. Zato se pričakuje, da tudi do prihodnje žetve ne bo več večjih diferenc v cenah. Tudi poročila o žetvah, ki so mnogokrat zelo tendenciozna, ne morejo več uspevati. Po splošni suši v zimskem času, so bile zadnje padavine zelo izdatne, tako da se stanje setve primerno lepo razvija, kljub temu pa se ponudbe niso nič kaj povečale, akoravno trdijo vsa tozadevna poročila, da je na deželi shranjenega še mnogo blaga. Naši producenti, ki so videli že ceno od petih dinarjev, zadržujejo blago upajoč, da bodo to ceno

kmalu zopet dosegli. Pšenica notira v Vojvodini neizpremenjeno 4.55 do 4.65 dinarjev. Na žalost pa se trenutno pšenica sploh ne izvažja, ker v inozemstvu ni povpraševanja po njej. Pričakuje se pa, da se to stanje kmalu konca, ker se upa, da bodo inozemski trgovci, posebno oni druge roke, kmalu razprodali svoje zaloge, ter da se potem izvozna era zopet prične.

Tudi pri koruzi je položaj sličen, posebno, ker se je s tem predmetom v inozemstvu mnogo špekuliralo. Posledica teh špekulacij se kaže sedaj v mrtvi trgovini. Ker je bila naša produkcija koruze v preteklem letu izredno izdatna, je opaziti mala znižanja v cenah, ki naj bi zainteresirala domača in inozemska tržišča. Naša koruza se izvažja v svojo Evropo, ponajveč po Donavi v Češko in Nemčijo ter preko Braila v Rotterdam. Koruzo, dobavno v aprilu, se ponuja sedaj že franko vojvodinsko donavsko pristanišče po 1.90 dinarja za kg. Franko železniška postaja pa nekaj ceneje.

Naša mlinarska industrija stoji pa skoraj popolnoma ter se nahaja v največji krizi, kar jih je morala do sedaj preživeti. Posebno naši veliki mlini so svoje obrate popolnoma ustavili. Vzrok leži v dejstvu, da so meje za uvoz inozemskega blaga, posebno v pasivne kraje, povsem odprte. Ker pa so produkcijski stroški naše industrije relativno nižji od inozemskih, in ker so cene s prevoznimi stroški povprečno enake inozemskim, je zanimivo, da leži težišče tako vplivne inozemske konkurence edino le v cenejših kreditih, ki jih nudi inozemstvo radi relativno nizke obrestne mere našim odjemalcem. Pričakuje se, da bodo tudi ti nedostatki skoraj odstranjeni in ga se ne bo še v nadalje žrtvovalo naše nekdanje tako cvetoče mlinarske industrije inozemskim interesom.

BORZE.

Ljubljanska in beogradska borza dne 14. marca t. l. nista poslovali.

Curih, 14. marca. Beograd 835, London 24.81, Pariz 26.72 Newyork 518.50, Milan 21.05, Praga 15.40, Dunaj 0.00878, Berlin 1.253.

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Jack London:

(37)

Burni doživljaji.

Roman z lužnega morja.

— Resničnost življenja vedno ovrže logiko mladine in tudi mlada sreča. To je podobno, kakor na primer platonično prijateljstvo in slične stvari. V teoriji je vse prav lepo, v praksi pa se ne obnese. Včasih sem tudi jaz verjel v take stvari. In baš zato sem tu, na Salomonskih otokih.

Joana je postala nestrpna. Videla je, da ga ne razume. Življenje se ji je zdelo povsem priprosto in jasno. Sama mladost je igrala v njej in ta mladost mu je neprestano nasprotovala. Joana je bila primer žene, ki je imela deško dušo v sebi. Gledal je njeno zardelo, plamete obličje, dolgi kiti njenih las, okrogle oblike njene postave, ki so se jasno odrtavale pod njeno domačo obleko; gledal je njene oči; oči dečka pod hladnimi, ravnimi obrvi — in se je čudil, zakaj vendar bitje, ki je tako lepo in tako žensko, taji in zanikuje svojo žensko naravo.

Zakaj, vraga, ni bila rdečelaska ali krivogleda in zakaj ni imela zajetih ust?

— Recimo, da postaneva družabnika na Berande, — je dejal, — potem se ali jaz zaljubim v vas, ali pa vi vame. Bližina je opasna, kakor veste. In baš bližina je običajno tista okoliščina, ki rada bije logiki mladine s pestjo v obličje.

— Seveda, če mislite, da sem prišla na Salomonske otoke po moža, — je začela jezno. — Veste, vaša navada, da neprestano brenkate na isto struno, bi privedla nepristranskega poslušalca do zaključka, da ste razvrtnik.

Ustavila se je vsa prestrašena. Njegovo obličje je zarudelo in nato pobledelo in to s tako naglico, da je osupnila. Očividno ga je zelo razjutila. Zato je izpila zadnji požirek kave ter vstala rekoč:

— Počakati hočem, da boste boljše volje in nato bova govorila dalje. Prehitro se ujezite in to vas najbolj kazi.

— Če bi bila mož, bi jo poslal k vragu, — je zamrmral sam pri sebi, ko je odšla iz sobe.

Toda baš v tem je tičala vsa težava, da ni bila možka. Kam naj bi se dela in kaj bi se zgodilo z njo?

Vstal je in si zapalil cigareto. Tudi v tem je tičal vrag. Ni hotel, da bi odšla. Saj še ni niti dozorela. Baš zato je njena logika tako strupena. Ona je otrok in tega ne sme pozabiti. Toda zakaj si je vendar tako dete nadelo žensko podobo?

Medtem, ko je premišljeval, je polagoma minevala bolečina, ki mu jo je zadala njena žalitev. Napenjal je možgane, kako bi bilo mogoče, da bi ostala še dalje na Berande. Ali naj ji najame družabnico?

Ko sta se popoldne sedela na verandi, se je Sheldon kolikor mogoče ozirno dotaknil vprašanja družabnice ter ji pojasnil, da je žena te vrste nujno potrebna na Berande, ker bi lahko gospodinjo, nadzorovala služinčad in shrambe in hkrati oskrbovala razne druge potrebne posle. Ko je končal, je s strahom pričakoval, kaj poreče k temu Joana.

— Torej z mojim gospodinjstvom niste zadovoljni? — je pripomnila najprej. Dvoje

bi bilo mogoče v tem slučaju: Jaz bi razdrla najino pogodbo in odšla, in vi bi si lahko omislili drugo družabnico, ki bi potem drugovala vaši prvi družabnici, ali pa bi posadila tisto staro kolklo v ribiški čoln in bi jo utopila. Mar si morete le za hip predstavljati, da sem priplula na svoji dvojadrenici v ta odurni konec sveta zgolj zato, da bi tu dobila družabnico?

— Prišla sem precej daleč in popolnoma varno brez nje. Ali sem morda imela družabnico na »Mielec«. In vendar sem bila edina ženska na palubi. Samo tri stvari se bojim: čmrljev, škrlatice in družabnic. Fuj, to so čemerne klepetulje in prismođe, ki vidijo v vsaki malenkosti kaj hudega, ki najdejo greh v najbolj nedolžnih dejanjih in ki grenhoto takorekoč vcepiljo — da, provzročajo greh — s svojimi bolnimi domisljajami.

— U! — Sheldon se je zgrudil s hlinjenim strahom v naslonjač.

Joana pa je ščebetala dalje z ono površnostjo, ki je pristen znak mladosti.

(Dalje sledi.)

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljnja beseda 50 para.

19 let

priznane, »Larucin« pilule najsigurnejše ozdravijo kapavico (Tripper). — Dobiva se po vseh lekarnah po 20 Din škatlja. Po pošti razpošilja lekarna Blum, Subotica.

Kupi se

češko-slovenski slovar. Ponudbe s navedbo cene na upravo lista pod »CEH«.

Knjigovodstva

vpeljuje in revidira ter sestavlja in revidira bilance po lastnih strokovnih in Gospodarska pisarna, družba s o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1 II.

Več parcel

kot vrtno grede pod Rožnikom, da v najem Pokojniški zavod za nameščence, Aleksandrova cesta.

Na dobro

in ceno domačo hrano se sprejme več gospodov in gospodičen. Naslov se izve v upravi lista.

Išče se

inštruktorja matematike za realca četrtišolca proti brezplačni opoldanski hrani. — Naslov pove uprava lista.

Samostojna gospodična

želi poročiti uradnika v starosti do 50 let. — Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Nada«.

Proda

* makulturni papir po 5 Din kg, tje, pove upr. »Narodn. Dnevnika«.

Knjigovodja

prvovrstna moč z daljšo prakso išče mesta pri večjem podjetju. Eventualno prevzame pri manjših trgovinah knjigovodstvo in korespondenco po nekaj dni v tednu; vpeljuje knjigovodstva, izdeluje bilance i. t. d. — Ponudbe pod »Strokovnjak« na upravo lista.

Kupi se

malo posestvo v bližini mesta Ljubljane, pripravno za obrt. — Ponudbe na upravo lista pod »Kupec«.

Kapitalisti!

Večja tovarna v Sloveniji, tako vpljana, da ne more toliko izdelati, kolikor ima naročil, brez konkurence, želi povečati obrat. Potreben kapital 500.000 Din proti vknjižbi ali pristop kot družabnik z osebnim sodelovanjem. Sprejme se tudi inostranski kapital. Uspešno posredovanje se honorira po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod: »Tovarna 125«.

Najboljši šivalni stroj je edino le

Josip Petelinc-a

znanka Gritzner in Adler za rodbino, obrt in industrijo blizu Prešernovega spomenika Pouk v vezanju brezplačen. Večletna garancija. Delavnica za popravila

Na veliko Telefon 913 Na malo

Delavca

ki je izvešan v izdelovanju muholovnikov, kakor tudi lepil, se takoj sprejme. — Ponudbe je poslati na anončni zavod Schmolka, Novi-Sad, Futoški p. 2 pod »Fliegenfänger«.

„Opeka“

prvovrstne zidake priporoča opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pisarna v Pražakovi ulici 3, prtližje.

E. L. Bulwer

Poslednji dnevi Pompejev,

nad vse priljubljene zgodovinske romane v 2 delih - toplo priporočam v na kup za ceno broš. Din 56.—, vez. Din 68.— vsem ljubiteljem dobre knjige

Zvezna knjigarna

Marijin trg 8.

Prispevajte in agitirajte za Tiskovni sklad „Narodn. Dnevnika“!

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon št. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.